MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Czy sprawowanie nadzoru to nadzór – czyli o dylematach dyrektora „parku naturowego”

Białowieża 14 września 2010 r.
Białowieski Park Narodowy

Wojciech Hurkała

Departament Ochrony Przyrody

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

NFOŚiGW

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Sympozjum współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl

I ciągle sobie zadaję pytanie,
czy to jest nadzór, czy jego
sprawowanie…

Przedmiot dylematu…

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Przyczyna dylematów (1)

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-9 (art. 25 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody)

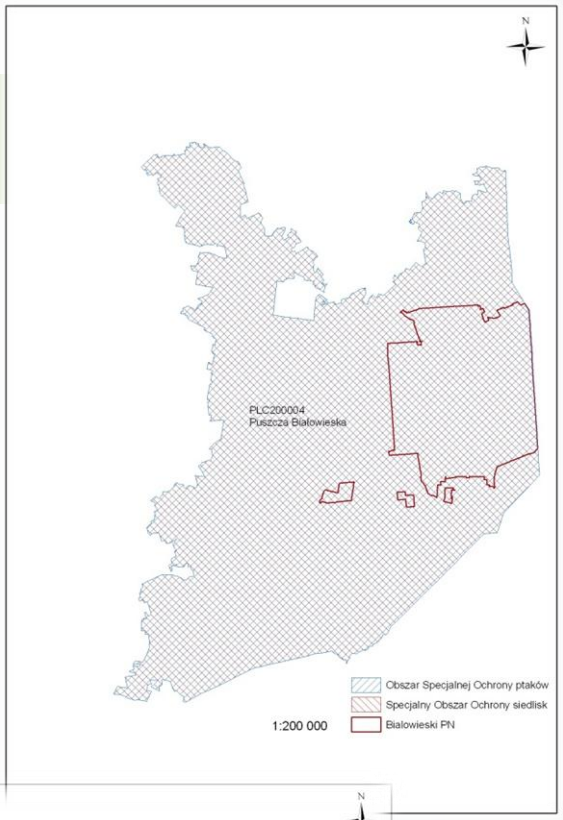

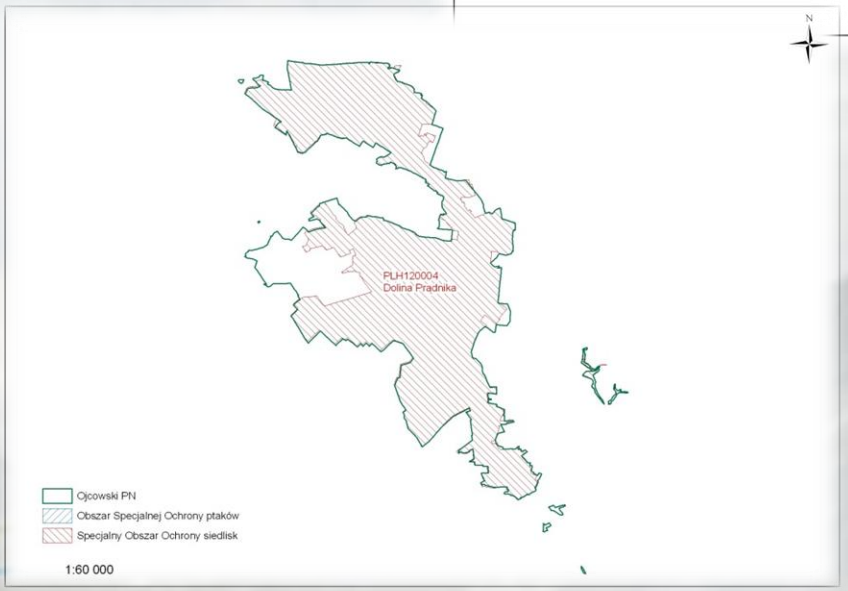

Przyczyna dylematów (2)

W przypadku, gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub w części obszar parku narodowego, sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 jest dyrektor parku narodowego (art. 32 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody)

Kompetencje w zakresie Natury 2000

czyli kto za co odpowiada.

Minister właściwy do spraw środowiska

↓

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

↓

Regionalny dyrektor ochrony środowiska

↓

Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

↓

Wykonujący zadania w zakresie ochrony przyrody
w obszarze Natura 2000

Minister właściwy do spraw środowiska

1. Minister właściwy do spraw środowiska, przekazuje Komisji Europejskiej:

1) Listę proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty;
2) Szacunek dotyczący współfinansowania przez Wspólnotę ochrony obszarów wyznaczonych ze względu na typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki roślin i zwierząt o znaczeniu priorytetowym;
3) Listę obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

1. Opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej;
2. Nadzoruje funkcjonowanie obszarów Natura 2000, prowadząc ewidencję danych niezbędnych do podejmowania działań w zakresie ich ochrony;
3. Nadzór ten polega na:

- Wydawaniu zaleceń i wytycznych w zakresie ochrony i funkcjonowania obszarów Natura 2000;
- Określaniu zakresu i żądaniu informacji dotyczących ochrony i funkcjonowania obszarów Natura 2000;
- Kontroli realizacji ustaleń planów ochrony i planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska

Regionalny dyrektor ochrony środowiska koordynuje funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania

Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

- Art. 28 ustawy o ochronie przyrody – dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych (...)
- Art. 29 ustawy o ochronie przyrody – projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 lub jego części sporządza sprawujący nadzór nad obszarem
- Art. 31 ustawy o ochronie przyrody - sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza i przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska (...), ocenę realizacji ochrony tego obszaru, zawierającą informacje dotyczące podejmowanych działań ochronnych oraz wpływu tych działań na stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, do których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a także wyniki monitorowania i nadzoru tych działań

Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

- Art. 35 ust. 2a pkt 1 ustawy o ochronie przyrody – za utrzymanie siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin i zwierząt, utworzonych w ramach kompensacji przyrodniczej, jak również za monitorowanie ich stanu odpowiada (1) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na terenie którego została wykonana kompensacja
- Art. 115 ust. 2 – ustawy o ochronie przyrody (...) na obrzeżach lub w pobliżu form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 9 – organ sprawujący nadzór nad daną formą ochrony przyrody

Sprawujący nadzór, czyli kto?

- Art. 27a ust. 2. Nadzór nad obszarem Natura 2000 lub proponowanym obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty (…), sprawuje właściwy **regionalny dyrektor ochrony środowiska** lub na obszarach morskich – **dyrektor urzędu morskiego**, z zastrzeżeniem art. 32 ust. 5.
- W przypadku gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub w części obszar parku narodowego, sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 jest **dyrektor parku narodowego**

Wykonujący zadania w zakresie ochrony przyrody

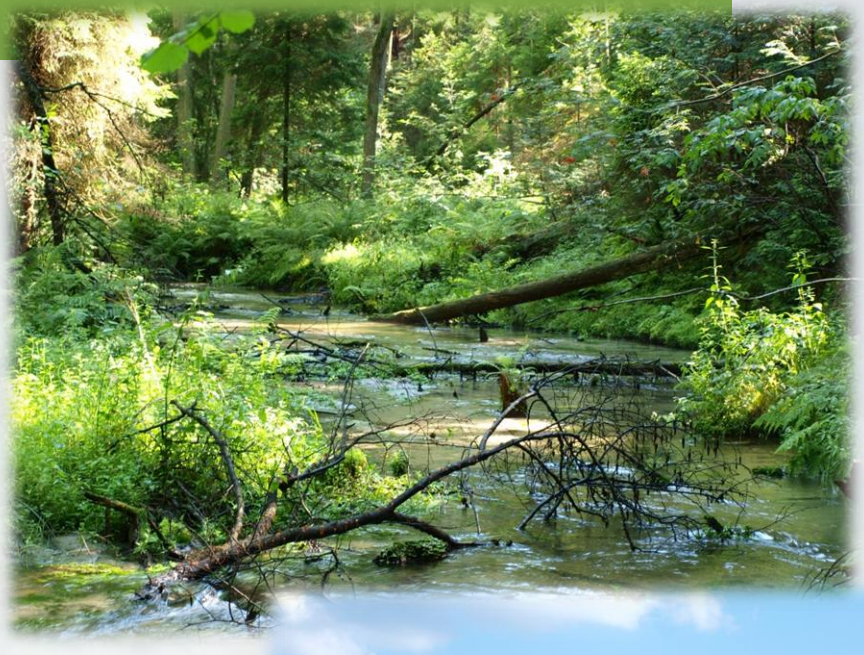

Art. 32 ust. 4. Na terenie zarządzanym przez PGL LP znajdującym się na obszarze Natura 2000 zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony obszaru Natura 2000 uwzględnionymi w planie urządzenia lasu.

Dyrektor parku narodowego jako sprawujący nadzór nie jest właściwy w sprawach:

- Wydawania zezwoleń na realizację planu lub działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000;
- Wydawania decyzji środowiskowych;
- Zawierania umów o rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń na obszarach Natura 2000;
- Wydawania zezwoleń na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych roślin, zwierząt lub grzybów;
- Ustalania bądź likwidacji stref ochronnych roślin i zwierząt objętych ochroną.

Właściwość w planowaniu przestrzennym

1. Art. 30 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody – projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części dotyczącej istniejącego lub projektowanego obszaru Natura 2000 **wymagają uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska** w zakresie ustaleń tych planów, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

Właściwość w planowaniu przestrzennym

2. Art. 53 ust. 4 pkt 7 i 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydaje się po uzgodnieniu z:

7) dyrektorem parku narodowego w odniesieniu do obszaru parku narodowego i jego otuliny;

8) regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w odniesieniu do pozostałych form ochrony przyrody;

Ale…

Art. 94 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody stanowi – zadania regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie ochrony przyrody na terenie parku narodowego wykonuje dyrektor tego parku

W związku z art. 5 1 pkt 3 Kpa...

Stanowiącym że przez organy administracji publicznej - rozumie się ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej (zespolonej i niezespolonej), organy jednostek samorządu terytorialnego **oraz organy i podmioty wymienione w art. 1 pkt 2 (organy i podmioty powołane z mocy prawa do wydawania rozstrzygnięć w formie decyzji administracyjnych)**

Można dojść do wniosku, że...

- Na terenie parku narodowego dyrektor parku narodowego ma kompetencje regionalnego dyrektora ochrony środowiska, w zakresie określonym w ustawie o ochronie przyrody

Pojęcie nadzoru

Nadzór – badanie działalności danego podmiotu połączone z możliwością pomocy, wpływu, a także modyfikacji tej działalności dokonywane przez organ zwierzchni organizacyjnie bądź funkcjonalnie, w celu zapewnienia zgodności tej działalności z prawem.

Nadzór – to kontrola (ustalanie stanu faktycznego, ustalanie stanu pożądanego, porównanie stanu faktycznego z pożądanym, wskazanie na konieczność usunięcia uchybień) oraz możliwość stosowania środków typu władczego (poleceń wiążących podmiot podlegający). Nadzór daje też możliwość podejmowania w stosunku do nadzorowanych podmiotów działań o charakterze niewładczym, organizatorskim.

Nadzór w ustawie o ochronie przyrody

1. Nadzór nad podmiotami,

np. nadzór ministra właściwego do spraw środowiska nad parkami narodowymi. W tym znaczeniu jest to nadzór w swej niemal klasycznej definicji (kontrola oraz możliwość władczego oddziaływania).

2. Nadzór nad obiektami chronionymi,

np. nad rezerwatami przyrody, obszarami chronionego krajobrazu, obszarami Natura 2000.

Nadzór nad obiektami chronionymi

- Nazywane jest w ustawie o ochronie przyrody sprawowaniem nadzoru;
- Nie można tu przyjąć klasycznej definicji nadzoru, bowiem w odniesieniu do obszaru chronionego nie ma możliwości stosowania środków władczych;
- Czym jest więc ów nadzór (sprawowanie nadzoru)?

Nadzór nad obiektem lub obszarem chronionym to troska, opieka, staranie o obszar lub obiekt objęty ochroną.

Czy sprawowanie nadzoru to nadzór?

Sprawować – spełniać obwiązki, wykonywać zadania wynikające z zajmowanego stanowiska, pełnić jakąś funkcję, wykonywać coś.

Sprawować nadzór – wykonywać nadzór, spełniać obowiązki wynikające z nadzoru.

Sprawowanie nadzoru = nadzór

Słów kilka o przyszłości

Procedowane projekty ustaw: o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw, jak również o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy Prawo łowieckie, nie podejmują bezpośrednio tematyki związanej z nadzorem nad obszarami Natura 2000.

W najbliższym czasie nie zanosi się więc na radykalne zmiany w systemie nadzoru nad obszarami chronionymi.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Dla rozwoju infrastruktury i środowiska

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

NFOŚiGW

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
tel. (+48 22) 57 92 900

www.mos.gov.pl